

3- Temsilden hakikate geçiş

İşte ey tembel nefsim! O dalgalı meydan-ı harp, bu dağdağalı dünya hayatıdır. O taburlara taksim edilen ordu ise cemiyet-i beşeriyedir. Ve o tabur ise şu asrın cemaat-i İslâmiyesidir. O iki nefer ise biri feraiz-i diniyesini bilen ve işleyen ve kebairi terk ve günahları işlememek için nefis ve şeytanla mücahede eden müttaki Müslüman'dır. Diğeri, Rezzak-ı Hakiki'yi ittiham etmek derecesinde derd-i maişete dalıp, feraizi terk ve maişet yolunda rastgele günahları işleyen fâsık-ı hâsirdir. Ve o talim ve talimat ise -başta namaz- ibadettir. Ve o harp ise nefis ve heva, cin ve ins şeytanlarına karşı mücahede edip günahlardan ve ahlâk-ı rezileden kalp ve ruhunu helâket-i ebediyeden kurtarmaktır. Ve o iki vazife ise birisi, hayatı verip beslemektir. Diğeri, hayatı verene ve besleyene perestiş edip yalvarmaktır, ona tevekkül edip emniyet etmektir.

1. Dalgalı Meydan-ı Harp: Dünya Hayatı

“Dalgalı meydan-ı harp” ifadesi, süslü bir teşbih değil; dünya hayatının en çıplak tarifidir. Dünya, sakin bir yer değil; sürekli çatışmanın yaşandığı hiçbir şeyin kararında kalmadığı bir harp alanıdır. İnsan burada rahat etmek için değil, imtihan olmak için bulunur. Her gün bir cephede savaş vardır: rızık endişesi, nefis arzuları, şeytanın vesveseleri, korkular, hırslar, hevesler...

Bir asker, harp meydanında rehavete kapılırsa nasıl vurulmaya açık hâle gelirse; insan da bu dünyayı eğlence yeri zannedip gaflete dalarsa, manevî olarak yaralanır. Dünya dalgalıdır; bir gün varlık verir, ertesi gün alır. Bu yüzden burası emniyet yeri değil, teyakkuz yeridir.

2. Ordu: Cemiyet-i Beşeriye

Bu meydandaki ordu, bütün insanlıktır. Zenginiyle fakiriyle, müminiyle kâfiriyle herkes bu ordunun içindedir. Kimse “Ben bu savaşın dışındayım” diyemez. Doğmak, bu orduya katılmak demektir; ölmek, cepheden çekilmektir.

Nasıl ki bir savaşta askerlikten kaçış yoksa, insanın da imtihandan kaçışı yoktur. Kaçtığını zanneden bile aslında başka bir cephede yakalanır. Çünkü hayat, tarafsız kalınabilecek bir

alan değildir.

3. Tabur: Bu Asrın Cemaat-i İslâmiyesi

Bu büyük ordunun içinde taburlar vardır. Müslümanlar, bu çağda özel bir taburun neferleridir. Çünkü fitne büyüktür, saldırı çoktur, tuzaklar inceleşmiştir. Saldırı artık tek cepheden gelmez; bin koldan gelir. Tuzaklar kaba değil, incedir. İnanç cepheleri artık sadece açık meydanlarda değil; zihinlerde, kalplerde ve alışkanlıklarda kurulmaktadır. İnsan, neye inandığını fark etmeden inancını kaybedebilmekte; neyi işlediğini hafife alarak günaha sürüklenebilmektedir.

Bu asırda Müslüman olmak, sadece “inanıyorum” demek değildir. Hem imanı koruma hem de günahlardan sakınma mücadelesidir. Çünkü inanç, saldırı altındadır; günah ise kolaylaştırılmıştır. Bir yanda şüpheler imanî temelleri sarsarken, diğer yanda günahlar sıradanlaştırılarak kalbi uyuşturmaktadır. Bu yüzden Müslüman, aynı anda iki cephede savaşmaktadır: Biri akli ve kalbi hedef alan inanç cephesi, diğeri nefsi ve arzuları hedef alan günah cephesi.

Bu sebeple bu çağda Müslümanlık, pasif bir aidiyet değil; sürekli teyakkuz hâlidir. Üniforması iman, silahı ibadet, siperiyse takvadır. İman üniforması çıkarıldığında insan cephede çıplak kalır; ibadet terk edildiğinde silahsız kalır, takva zayıfladığında ise siper çöker. Böyle bir hâlde düşmanın yaralamaması mümkün değildir.

4. İki Nefer: İki Hayat Tarzı

Bu taburda iki asker vardır. Biri, feraiz-i diniyesini bilen ve yaşayan, büyük günahları terk eden, nefsi ve şeytanı ile mücadele eden müttaki Müslüman’dır. Bu asker bilir ki düşman dışarıda değil sadece; en tehlikeli cephe, nefsin içindedir. Bu yüzden namazını kılar, haramdan kaçır, kalbini muhafaza eder.

Diğeri ise Rezzâk-ı Hakikî’yi unuttur; rızkı kendi çabasıyla kazanacağını zanneder. Maişet derdiyle farzları terk eder, “şartlar böyle” diyerek günahlara girer. Aslında Allah’a güvenmediğini itiraf etmez ama hayatıyla bunu ilan eder. Bu asker, siperini terk etmiş, silahını bırakmış bir nefer gibidir. Birincisi düşmanı tanır; ikincisi düşmanla dost olur.

5. Talim: İbadet (Başta Namaz)

Talim, askerî hayatta hayati bir meseledir. Talimsiz asker, harp meydanında paniğe kapılır; ne yapacağını şaşırır, refleksleri çözülür. Silahı elinde olsa bile onu kullanamaz. Aynı şekilde ibadetsiz insan da hayatın ani darbeleri karşısında savrulur. Musibet geldiğinde sığınacak yer bulamaz, sevinç geldiğinde şükür istikametini kaybeder.

Namaz, sadece tekrar edilen bir ibadet değildir; ruhun talimidir. İnsanı her gün defalarca hizaya sokar, iç disiplin kazandırır, istikameti tazeler. Nereye ait olduğunu, kime bağlı olduğunu ve hangi hedef için yaşadığını insana tekrar tekrar hatırlatır. Namaz kılan insan,

hayata başıboş değil; vazifeli bakar.

Nasıl ki bir asker talimde ter dökmezse harpte kan döker; insan da namazda eğilmezse hayatın sert darbeleri altında ezilir. Namaz, insanı zayıflatmaz; aksine hayata karşı dayanıklı hâle getirir. Çünkü talimli ruh, darbeyle sarsılır ama dağılmaz; ibadetsiz ruh ise küçük bir sarsıntıda çözülür.

6. Harp: Nefis ve Şeytanla Mücadele

Bu savaşın düşmanı tanklar, tüfekler ve görünen ordular değildir. Asıl düşman; nefis, hevâ, şeytan ve günahlardır. Bu düşman sessizdir, görünmezdir ama son derece etkilidir. Bir kurşun gibi değil, bir zehir gibi işler. Kalbi yavaş yavaş çürütür, ruhu fark ettirmeden zehirler ve insanı adım adım ebedî helâkete sürükler.

Bu harp bir anlık değildir; ömür boyu sürer. Ateşkes yoktur, terhis yoktur. İnsan, ya bu savaşın içindedir ya da çoktan teslim olmuştur. Bu mücadelenin kılıcı sabırdır; kalkanı takvadır; cephanesi ise duadır. Bunlar bırakıldığında insan savunmasız kalır. Ve bu savaş kaybedildiğinde sadece dünya değil, geri dönüşü olmayan bir şekilde ebediyet kaybedilir.

Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu harp için şöyle buyurmuştur.

- عَنْ جَابِرٍ (رضى الله عنه) قَالَ : قَدِمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْمٌ غَزَاةٌ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : قَدِمْتُمْ خَيْرَ مَقَدَمٍ مِنْ جِهَادِ الْأَصْغَرِ إِلَى جِهَادِ الْأَكْبَرِ . قِيلَ : وَمَا جِهَادُ الْأَكْبَرِ ؟ قَالَ : مُجَاهَدَةُ الْعَبْدِ هَوَاهُ

Cabir (Radiyallahu Anh) dan rivayet edildiğine göre, bir kere Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) in huzuruna gazi bir cemaat geldiğinde, Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) onlara: “En küçük cihattan, en büyük cihada hoş geldiniz.” buyurdu. O zaman en büyük cihat hangisidir? diye sorulunca: “Kulun, nefsinin arzusuyla cihat etmesidir.” buyurdu. (Beyhaki, Zühd:

165, No:373)

Küçük cihad, dış düşmanla yapılan savaştır. Düşman uzaktadır; tankla, tüfekte, kılıçla gelir. Mekânı bellidir, zamanı sınırlıdır; başlar ve biter. Bu savaşta yenilsen de kayıp mutlak değildir. Ya şehit olursun ya gazi. Her iki hâl de bir izzettir, bir kurtuluştur.

Fakat büyük cihad bambaşkadır. Bu savaş, nefisle, hevâ ile ve günahla yapılır. Düşman uzakta değil, içindedir. Sessizdir, görünmezdir; ama hiç durmaz. Mekânı cephe değil, kalptir. Zamanı bir sefer değil, bütün ömürdür. Burada yenilginin telafisi yoktur. Çünkü bu savaş kaybedildiğinde sadece bir mevzi değil, **ebedî hayat** kaybedilir.

İşte bu yüzden Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), kılıçların sustuğu yerde asıl savaşın başladığını ilan etmiştir. Çünkü dış düşman insanı öldürebilir; ama nefis, insanı ebediyen mahveder. Dış savaşta kaybedilen beden olabilir; iç savaşta kaybedilen ise ruhtur.

Bu sebeple cihad-ı ekber, daha sessiz ama daha tehlikeli; daha gizli ama daha yıkıcıdır. Ve bu savaşta galibiyet, ancak nefsi susturmakla; mağlubiyet ise nefse teslim olmakla gerçekleşir.

7. İki Vazife: Karıştırılan Büyük Hakikat

İşte bütün karmaşanın düğümlendiği yer burasıdır. İnsan, iki vazifeyi birbirine karıştırdığı anda hem dünyasını hem âhiretini zora sokar. Çünkü ortada iki ayrı görev vardır ve bu görevler kesin çizgilerle ayrılmıştır.

Birinci vazife, hayatı vermek ve beslemektir. Rızkı takdir etmek, canı yaşatmak, sistemi yürütmek Allah'ın vazifesidir. Bu yük, kulun omuzlayabileceği bir yük değildir. Kul acizdir; ne yarını garanti edebilir ne de kendi nefesini devam ettirebilir.

İkinci vazife ise hayatı verene kulluk etmektir. O'na yalvarmak, O'na dayanmak, O'na tevekkül etmek ve emniyet duymak... İşte bu, insanın asıl vazifesidir. Kulun şerefi burada başlar; sınırı da burada çizilir.

Asker, komutanın işine karıştığı anda ordu dağılır. Er, "Cepheyi ben idare ederim" dediği an hezimetini çağırır. Aynı şekilde kul da Rezzâk'ın vazifesine karışıp rızkı kendi omzuna yüklediğinde, hem huzurunu kaybeder hem de kulluk çizgisinden çıkar. Çünkü kul, yüklenmemesi gereken bir yükü taşımaya kalkmıştır.

İnsan, kendi vazifesini bırakıp Allah'ın vazifesine koştığı için yorulur; Allah'ın vazifesine tevekkül edip kendi vazifesine sarıldığında ise huzur bulur. Dünya meydan-ı harptir. Ya silahınla nöbettesin, ya da siperin dışında hedefsiz dolaşıyorsun. Burada ortası yoktur.

Rızık endişesiyle namazı terk edenlere soruyoruz

Sen namazı niçin terk ediyorsun? "Çalışmam lazım" diyorsun, "Geçim var" diyorsun, "Hayat zor" diyorsun. Fakat bu sözlerin ardında durup düşünülmesi gereken ciddi bir çelişki var.

Bugüne kadar seni kim doyurdu? Sen namaz kılmıyorken de rızkın geliyordu. Secdeye varmadan önce de sofran kuruluyordu. Demek ki rızkın, namazına bağlı değildi. Öyleyse şimdi namazı bırakınca neyi kurtardığını sanıyorsun?

Bir dur ve etrafına bak. Allah kimi aç bırakmış? Yerdeki karıncadan denizdeki balığa,

ormandaki filden topraktaki ağaca kadar her varlık rızkını buluyor. Hiçbiri kendi rızkını kendi yaratmıyor; ama hiçbiri aç kalmıyor.

Seni anne karnında dokuz ay besleyen kimdi? Dünyaya çıktığında, aciz ve nazlı bir bebekken, nimet sofralarını bir bir önüne koyup kaldıran kimdi? Şimdi büyüdün diye mi değişti her şey?

Namaz vaktinde işi bırakmaktan korkuyorsun. Sanki secde edersen aç kalacaksın. Sanki iki rekât namaz, ekmeğini kesecek. Bu korku, açıkça şunu söylüyor: “Rızkımı Allah değil, benim koşturmam veriyor.” Bu cümle dilinle söylenmese bile, hayatınla ilan ediliyor.

Bir asker düşün. Seferberlikte talimi bırakıyor ve “Erzak peşindeyim” diyor. Böyle yapan bir askerin ne talimi kalır ne de güvenliği. Komutanın vazifesine karıştığı için cezayı hak eder. Sen de aynısını yapıyorsun: Allah’ın vazifesi olan rızık omuzuna yüklüyor, kendi vazifen olan kulluğu terk ediyorsun.

Sonuçta daha çok çalışıyorsun ama daha çok yoruluyorsun. Daha çok kazanıyorsun ama bereket kayboluyor. Daha çok koşturuyorsun ama huzur gelmiyor. Çünkü sen rızık değil, korkuyu büyütüyorsun.

Hakikat şudur: Namazı terk eden adamın problemi vakit değildir; güvendir. Mesele iş değildir; tevekküldür.

Rızık için secdeyi terk eden, bir gün secde edecek hâli de kaybeder. Çünkü secdeyi terk edenin yükü artar; yükü artanın beli kırılır. Seni yoktan var eden, bugüne kadar aç bırakmadan getiren Rabbine ne zaman güveneceksin?

Temsilin Hakikate Bakan Manası - Kıyaslamalı Tablo

Temsilde Geçen Unsur	Hakikatte Karşılığı
Dalgalı meydan-ı harp	Dağdağalı dünya hayatı
Ordu	Cemiyet-i beşeriye
Tabur	Bu asrın cemaat-i İslâmiyesi
Birinci nefer (muallem, vazife-perver)	Farzları bilen ve işleyen, büyük günahları terk eden, nefis ve şeytanla mücadele eden müttakî Müslüman
İkinci nefer (acemi, nefis-perver)	Rezzâk-ı Hakikî’yi itham edencesine maişete dalan, farzları terk eden, geçim uğruna günahlara giren fâsık-ı hâsir
Talim ve talimat	Başta namaz olmak üzere ibadetler
Harp	Nefis ve hevâya, cin ve ins şeytanlarına karşı mücadele; kalp ve ruhu günahlardan ve ahlâk-ı rezileden koruma

Temsilde Geçen Unsur	Hakikatte Karşılığı
Birinci vazife (devletin vazifesi)	Hayatı vermek ve rızıkla beslemek
İkinci vazife (askerin vazifesi)	Hayatı verene ve besleyene kulluk etmek, yalvarmak, tevekkül etmek ve emniyet duymak

Temsilin Gösterdiği Net Hakikat

Müttakî Yol	Fâsık Yol
Rızıkı Allah'tan bilir	Rızık endişesiyle Allah'a güvenmez
Farzlara sarılır	Farzları terk eder
Günahlara karşı mücahede eder	Maişet bahanesiyle günahlara girer
Kalp ve ruhu muhafaza eder	Kalp ve ruhunu tehlikeye atar
Emniyet ve tevekkül içindedir	Endişe ve huzursuzluk içindedir